

Sprekend Humanisme

Uitwerking van het radio-interview met :

Garmt Stuiveling (1907-1985)

Datum : 5 november 1984 (Het zout in de pap werd in 1983 veranderd in Ophef & Vertier)

Lokatie : Bij Stuiveling thuis.

Onderwerp(en) : Herinneringen aan Henriëtte Roland Holst

Duur interview : 28:11 (min/sec)

Naam / functie interviewer(s) : Jeanne Munster

Kader/context : VARA Programma 'Het zout in de pap'.

Niveau van uitwerking : Indicatief (globaal. Tijd/onderwerp + kernzin(nen) en evt. opmerking)

Drager : Gedigitaliseerde opname van een geluidscassetteband WAV bestand **WAV- 132-A**.

Datum uitwerking : 14 maart 2014

Uitgewerkt door : Marieke Nap

Respondent : Garmt Stuiveling (1907-1985): In 1950 werd Garmt Stuiveling benoemd tot buitengewoon hoogleraar Taalbeheersing, en was hoogleraar Nederlandse letterkunde en Taalbeheersing van 1956-1972, beide aan Gemeentelijke Universiteit Amsterdam. Hij schreef gedichten, kritieken, essays, een toneelstuk in verzen ('*Erasmus*'), een biografie over Jacques Perk, en enkele literairhistorische boeken.

Hij was voorzitter van het Multatuli-genootschap en droeg bij tot de oprichting van het Multatuli-museum in Amsterdam. Ook was hij bestuurslid van het Letterkundig Museum en de Nederlandse Vereniging van Letterkundigen, verder voorzitter van de Henriëtte Roland Holst-stichting.

Stuiveling was pacifist en geheelonthouder. Hij bekleedde vooraanstaande posities in diverse organisaties, instellingen en verenigingen, zoals de Jongeren Vredesactie (JVA) en het Kunstenaars Centrum voor Geestelijke Weerbaarheid. In 1928 werd hij lid van de SDAP, maar bedankte hiervoor in 1932. Van 1946 tot 1962 was Stuiveling PvdA-gemeenteraadslid in Hilversum.

Na de oorlog raakte Stuiveling betrokken bij de oprichting van het Humanistisch Verbond (HV). Hij bekleedde hierin bestuursfuncties en verrichtte vele werkzaamheden, was o.a. lid van de Commissie tot Herziening van de Beginselverklaring (1953/1955) en redacteur van het tijdschrift 'Rekenschap'. Ook speelde hij een belangrijke rol bij de komst van humanistische radiolezingen in het VARA-programma 'Geestelijk Leven' en zijn lezingen werden gepubliceerd in de periodiek 'Woord van de Week'.

Teller: minuut/sec	Index/onderwerp:	Opmerkingen:
00.00	Citaat <i>November</i> - JC Bloem	
01 35	Inleiding	Garmt Stuiveling legt herinneringen vast aan belangwekkende persoonlijkheden uit de schrijverswereld, als eerste Henriëtte Roland Holst. Eerste ontmoeting in 1927. HRH: scherp intellect, kon nooit met haar geweten op een akkoordje gooien. Filosofisch aangelegde dichteres uit kring Verweij en Gorter, groeit met Gorter mee naar socialistische levensbeschouwing die vreugde en teleurstellingen geeft. Haar idealen en verwachtingen rijmen zelden met politieke realiteit.
04 44	Ontmoeting in Bloemendaal	Ontmoeting HRH in haar huis aan Zomerzorgelaan in Bloemendaal: gesprek in lege, witte kamer met chaotisch dubbel bureau. Geen herinnering aan aanleiding of bezoek zelf, wel aan afloop. Zelden zo positief en gedecideerd bezoek afgerond: ze bracht hem naar de bus, hoewel ze het druk had.
08 41	Indruk HRH en haar huis	Boeiende en gecompliceerde verschijning, met hese stem. Zag er vrij oud, maar tegelijkertijd levendig uit. Goed, maar niet bijzonder gekleed. Lege kamer met portret

Teller: minuut/sec	Index/onderwerp:	Opmerkingen:
		van Tolstoj en volle, dubbele boekenkast met studieboeken (sociologie, politiek) en brochures. Enerzijds uitermate verzorgd, maar toch ook rommelig. Maar een enkele keer bij haar geluncht. Pas veel later boven in salon geweest met vleugel waar HRH graag op speelde.
12 43	Bundel <i>Tijdsignalen</i>	<i>Tijdsignalen</i> (1929): bloemlezing uit moderne revolutionaire poëzie, met inleiding van HRH, werk van Jan W. Jacobs, Jef Last, Freek van Leeuwen en Stuiveling en vier houtgravures van Johan van Hell.
Teller: minuut/sec	Index/onderwerp:	Opmerkingen:
13 59	Inleiding in <i>Tijdsignalen</i>	HRH gaf korte essayistische typering van vier dichters en totaliteit socialistische poëzie. Stuiveling heeft aan haar verwachtingen als dichter zeker niet voldaan. Over Stuiveling: meer belofte dan vervulling, maar schone en gave belofte. Heldere klank, gevoelig en bewogen ritme, met zorg en liefde doorwerkt. Oogst van talent hangt af van verdieping en verrijking persoonlijkheid.
16 13	Lezing Groningen	Stuiveling nodigt haar uit voor lezing in Groningen voor socialistische jongeren. Speech vanuit toenmalige religieus-socialistische overtuiging, niet meer communistisch of sociaal-democratisch: Europa was na Wereld Oorlog I te veel verdeeld voor betere maatschappij op korte termijn.
17 37	Lekenspel Kinderen van dezen	HRH schreef <i>Lekenspel Kinderen van dezen tijd</i> voor Vrijzinnig Christelijke Studenten Bond (VCSB). Bestuur wilde hierin eigen meningen en idealen vertolkt zien, verving wel aantal belangrijke stukken. Beroemde schrijfster wilde naar jongens van 20 luisteren. Klopte met haar opvatting van dichterschap: ze wilde tot mensen spreken, ook door middel van mensen.
20 15	Materiaal voor proefschrift	HRH verschaftte Stuiveling belangrijk materiaal van Gorter, Boeken, Verwey en haarzelf voor proefschrift over Tachtigers. Stuiveling is een keer blijven eten, in de eetkamer hingen schilderijen van Toorop

Teller: minuut/sec	Index/onderwerp:	Opmerkingen:
		en Rik Roland Holst zelf. Rik heeft hij heel enkele keer kort ontmoet, nooit gesproken.
22 55	Conclusie proefschrift	Conclusie proefschrift: principiële wending in metrische schema van de poëzie van Tachtig: ze gingen over van vijfvoetige jambe naar viervoet. Met name bij HRH heel sterk. Oude vers van de Middeleeuwen keerde terug. Versregel gespannen tussen twee polen: vijfvoetig en viervoetig: bi-metrisch ritme.
25 29 – 28 11	Band HRH en Stuiveling	HRH kon hoofdstuk over haarzelf van tevoren lezen. Merkwaardigste vond ze vaststelling dat ze naar twee kanten toe leefde, dichtte. Geboren op 24 december, tussen boogschutter en steenbok in: beide voor haar beslissend. Stuiveling kwam haar zo vertrouwd voor, ze kon zo goed met hem praten, was onder hetzelfde sterrenbeeld geboren als zij. Is hem altijd bijgebleven.